

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA FINANCÍ

Platební karty pro právnické osoby

Payment cards for legal entities

Student:

Pavel Jandl

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Dana Forišková, Ph.D.

Ostrava 2010

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že bakalářskou práci na téma “Platební karty pro právnické osoby.” jsem vypracoval samostatně s použitím literatury, kterou uvádím v přiloženém seznamu.

V Ostravě dne 7. 5.2010

.....

Pavel Jandl

Poděkování

Rád bych poděkoval své vedoucí paní Ing. Daně Foriškové, Ph.D. za vedení, odborné rady a cenné připomínky, kterými přispěla k vytvoření této bakalářské práce.

Poděkování patří také celé mé rodině, která mě po celou dobu podporovala.

1. Úvod.....	3
2. Charakteristika a historie platebních karet	5
2.1 Dělení podle typu	5
2.2 Dělení podle platnosti	6
2.3 Rozdělení podle karetních společností	6
2.4 Historie	7
2.4.1 Úvěrové známky v Americe.....	7
2.4.2 První karty.....	8
2.4.3 First supper – první večere	9
2.4.4 Velké změny	10
2.4.5 Fresno.....	11
2.4.6 Evropa	11
2.4.7 Karty na našem území.....	12
2.4.8 Magnetický proužek a první bankomaty	14
2.4.9 Chytré karty současnosti	15
3. Srovnání podmínek nabízených karet pro právnické osoby mezi vybranými bankami	17
3.1 Metodika porovnání.....	18
3.2 Kreditní karty	19
3.3 Debetní karty.....	24
4. Zhodnocení dosažených výsledků.....	32
4.1 Kreditní karty	32
4.2 Debetní karty.....	35
5. Závěr	41
Seznam použité literatury	43

1. Úvod

Platební karta byla dříve známkou společenského postavení a úspěchu. Dnes je součástí každodenního života. Používá ji každý bez rozdílu věku, pohlaví nebo vzdělání. Fyzická i právnická osoba ztělesněná podnikatelem či statutárním orgánem. Dříve papírové nebo plechové karty nahradili plast se zabudovaným čipem, specifickým designem a všestranným použitím.

S vývojem průmyslu, obchodu a technologií se vyvíjí i bankovní sektor a jím poskytované služby. Těžké kovové mince nahradili papírové peníze a ty zase začíná vytlačovat elektronická podoba peněz, které jsou vedeny na účtech spravovaných bankou. K těmto penězům je potřeba jednoduchý a bezpečný přístup. Platební karta takový přístup nabízí. Celý svět je protkán sítí bankomatů, a proto je zbytečné mít hotovost, stačí malá plastová karta.

Cílem práce bude analýza nabízených karet pro právnické osoby a podnikatele od dvou velkých a dvou středních bank působících na českém bankovním trhu. Porovnávány budou nejčastěji vydávané karty, tedy debetní a kreditní pomocí metod vícekritériálního rozhodování. Tato práce se nebude snažit určit nejlepší kartu. To ani není možné, protože konkurence neustále tlačí na banky a ty neustále mění podmínky pro jejich vystavení.

Ve druhé kapitole bude stručně popsána historie platebních karet a jejich více než 130letý vývoj od prvních myšlenek jak usnadnit evidenci plateb až po dnešní moderní platební karty. Součástí první kapitoly bude také základní rozdělení karet a kartových společností.

Třetí kapitola představí čtyři vybrané banky a dvě metody pro porovnání vybraných kritérií. Každý z druhů karet bude prezentován samostatně i s porovnávajícími kritérii a kritéria budou přehledně seřazena v tabulkách. Obsahem této kapitoly budou i řešení výpočtů pro určení významnosti jednotlivých kritérií. Budou použity obě představené metody.

Vyhodnocení dosažených výsledků bude obsahem čtvrté kapitoly, ve které bude postupně jednotlivým kritériím přiřazeno bodové ohodnocení a následně proveden závěrečný výpočet získaných bodů. Výsledky pro oba druhy karet budou následně interpretovány a konfrontovány s výsledky ostatních karet v rámci svého druhu.

Samotná nabídka platebních karet je obrovská. Vážou se k účtům, jejichž nabídka je ještě větší a možnosti kombinace jsou téměř nekonečné. Právnické osoby a podnikatelé jsou

se svými obchodními konty váženými klienty bank. Vybrat si však správný účet a k němu kartu nemusí být tak jednoduché jak se zdá.

2. Charakteristika a historie platebních karet

Platební karta je malý kousek plastu, který slouží jako nástroj bezhotovostního platebního styku. Umožňuje svému majiteli jednoduše a bezpečně platit za zboží a služby. Samozřejmostí je výběr hotovosti z bankomatů nebo u přepážek bank. Karta samotná nese řadu identifikačních znaků včetně elektronického čipu, který zaručuje vysokou bezpečnost a ochranu dat viz Máče (2006).

2.1 Dělení podle typu

1. **Debetní** – dnes nejrozšířenější druh karet, je vydávána téměř automaticky ke každému nově otevřenému účtu. Smyslem debetní karty je rychlý přístup k hotovosti při výběru z bankomatu nebo na přepážce banky, kartou jde samozřejmě i platit. Transakce se účtují na vrub běžného účtu a to v reálném čase nebo s minimální prodlevou. Klient může debetní kartu používat k placení do výše zůstatku na svém účtu viz Máče (2006).
2. **Kreditní** – původní platební karta, jejímž smyslem je mít neustále finanční rezervu. Je vydávána k úvěrovému účtu. Klient čerpá peníze banky nebo jiné nebankovní společnosti, u které má úvěr. Tento úvěr ale musí splatit, buď jednorázově, nebo v pravidelných splátkách. Druhý způsob je obvyklejší a dluhový zůstatek bývá úročen. Velikost úrokové sazby se odvíjí od mnoha faktorů, tím největším je pochopitelně konkurence, tedy trh, ale i ekonomické veličiny viz Máče (2006).
3. **Předplacené** – vyvinuly se z cestovních šeků, a v budoucnu zřejmě tyto šeky vytlačí úplně. Předplacená karta se neváže na žádný bankovní účet. Může být vydána úplně každému, protože nejsou vůbec riziková. Prakticky nejdou přecerpat. Smyslem je „nabít“ karty určitou částkou dopředu. Karta je plně připravená k placení, až se peníze vyčerpají lze ji znovu „nabít“. Toho hojně využívají mobilní operátoři. Nespornou výhodou je perfektní kontrola nad výdaji. Tato karta je velmi vhodná pro děti, protože se naučí zacházet s kartou a nehrozí riziko zadlužení. Může jim být na takovou kartu zasíláno třeba kapesné.
4. **Charge card** – v praxi málo rozšířená, umožňuje placení bez limitu měsíčních výdajů. Částka však musí být splacena celá, většinou do dvou měsíců. To je jistě velmi lákavé, ale také velmi rizikové. Proto ji banky nebo i nebankovní společnosti vydávají pouze velmi dobrým a solventním klientům. Jsou to karty velmi exkluzivní, nejznámější je karta Diners Club.

5. **Affinity** – karty vydávané ve spolupráci s neziskovými subjekty, v jejichž prospěch je účtována část poplatků nebo provozních výnosů.
6. **Co-branded** – karty, které jsou vydávány ve spolupráci s komerčním subjektem. Mají čistě komerční charakter a často nahrazují klubové karty umožňující získávání slev nebo zvláštních služeb.

2.2 Dělení podle platnosti

1. **Embosované karty** – karta, která má veškeré údaje plasticky vyražené (vystupující). Na kartě je uvedeno číslo karty, jméno majitele atd. Nespornou výhodou je její všestrannost, karta může být použita jak k elektronické platbě na internetu, tak k platbě pomocí imprinteru. Jsou stále velmi populární v Americe i Velké Británii.
2. **Čipové karty** – veškeré údaje jsou obsaženy v malém elektronickém čipu, který je umístěn na kartě. Pro správnou komunikaci karty je zapotřebí kód, tzv. PIN. Velkou výhodou je vysoká bezpečnost a jednoduchost. Čipové karty jsou určitě budoucnost, protože už dnes perfektně fungují a vytlačují všechny ostatní typy. Počítá se s nimi i jako průkazem totožnosti. Malý čip na jedné kartě má ohromný potenciál, protože jedna karta na všechno je lepší, než mít mnoho karet a každou jen za jedním účelem.
3. **Magnetické karty** – dodnes používané, i když trochu zastaralé. Magnetická karta nedosahuje bezpečnosti čipových karet, a veškeré transakce jsou prováděny proti podpisu. Ztráta dat hrozí i při kontaktu s malým magnetickým polem a mobil v kapse dneska nosí skoro každý. Od těchto karet se upouští, i když jsou stále v malém počtu vydávány.
4. **Hybridní karty** – kombinuje předchozí varianty. Velmi vhodná pro cestování.
5. **Tuzemské karty** – mohou být použity k transakcím pouze v zemi vydavatele.
6. **Mezinárodní karty** – mezinárodně platné karty bez stanoveného regionu platnosti.
7. **Vydavatelské karty** – určené především pro výběr hotovosti pouze u vydavatelské banky.

2.3 Rozdělení podle karetních společností

Na celém světě existují tyto společnosti vydávající platební karty:

- MasterCard
- MasterCard Electronic

- Maestro
- Visa
- Electron
- AmericanExpress
- Diners Club
- JCB
- Ostatní

2.4 Historie

Vývoj platebních karet, tak jak je známe dnes, začal u myšlenky jednoduššího obchodu. Přes různé pokusy s kovem či papírem se podoba karet ustálila u dnešní podoby. Spolu s kartami se však vyvíjely i technologie, bankovní služby a zákony, které umožňovaly platbu kartou. Všechny tyto faktory měly svůj podíl na dnešní plastové platební karty s mikročipem, které byly původně jen malými kousky kovu.

2.4.1 Úvěrové známky v Americe

Platební karty jsou americkým vynálezem a jejich historie se mapuje už od roku 1870. Za první předchůdce jsou považovány kovové úvěrové známky (mince) zvané metal charge coins, které byly zavedeny před více než 130 lety. Tyto známky vydávali obchodníci svým stálým zákazníkům, kteří tak mohli nakupovat na úvěr. Obchodník vedl svému zákazníkovi úvěrový účet, který byl zaplacen podle dohody, například jednou měsíčně. Známky byly zavedeny, aby se zjednodušila evidence stálých zákazníků a obchodník si nemusel všechny pamatovat. Stačilo ukázat známku pokladníkovi, který útratu zaznamenal pod číslem zákazníka, které bylo na známce.

Úvěrové známky vypadaly jako oválný nebo šestihranný kovový medailon viz Obr. 2.1 a Obr. 2.2, na kterém bylo vyraženo číslo zákazníka a značka či název obchodu a identifikační číslo. Jinou podobou mohly být úvěrové nebo šekové knížky, z nichž zákazník vytrhl při placení lístek s částkou a obchodník pak zaevidoval útratu do účetní evidence.

Obr. 2.1. Úvěrová známka 1

Obr. 2.2. Úvěrová známka 2

Zdroj: JUŘÍK, P. *Encyklopedie platebních karet*

2.4.2 První karty

Dopravní a kurýrní společnost American Express začala svým stálým klientům vydávat tzv. Frank Card. Tyto oboustranné a potištěné papírové karty sloužily jako identifikace k nároku na bezplatné nebo zvýhodněné služby. Odesílatel předložil kartu s identifikačním číslem a zadal objednávku, na konci měsíce mu přišlo vyúčtování za poskytnuté služby. Podobné karty vydávala většina přepravních společností ve Spojených státech. Sloužily k udržení a rozrůstání stálé klientely.

Telegrafní a telefonní společnost Western Union Telegraph Company vydala v roce 1914 podobnou platební kartu, která ovšem byla dostupná širší veřejnosti a byla vyrobena z kovu viz Juřík (2006). Majitelé této karty mohli využívat standardních služeb, ale platili až na konci měsíce. Vydávání „věrnostních“ karet mělo jediný účel, a to udržet si zákazníky v době rostoucí konkurence.

Rostoucí konkurence byla důvodem pro rychlý rozvoj karet ve všech odvětvích. Věrnostní úvěrové karty začaly vydávat obchodní domy, první sítě čerpacích stanic, hotely, restaurace atd.. Tento rychlý vývoj vedl k tomu, že některé společnosti začaly vydávat karty vyrobené z odolnějšího materiálu - plechu. Na plechových kartách byly vyraženy stejné údaje jako na papírových, ale vynález firmy Addressograf umožnil otisknout údaje při placení pomocí mechanického snímače na prodejní doklad. Tyto tzv. Charge-plates (cards) umožnily jednoduché společné zúčtování a začaly se tvořit obchodní sítě, které si navzájem „uznávaly“ karty.

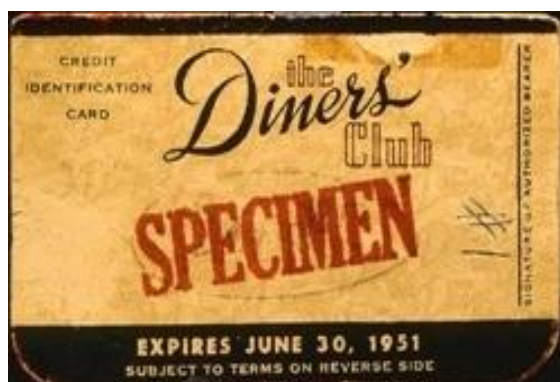
Vznik celostátní Charge-cards na sebe nenechalo dlouho čekat. Universal Air Travel Plan (UATP) nebo také Air Travel Card, byla úvěrová karta pro placení letenek za služební cesty obchodních cestujících a manažerů firem. V roce 1936 tuto kartu akceptovalo dalších 5 leteckých společností, protože obchodníci přinášeli až 80% tržeb z prodaných letenek viz Juřík (2006).

2. světová válka způsobila přerušení rozvoje platebních karet. Americká vláda omezovala čerpání úvěrů, které odčerpávaly zdroje pro válečné účely. Konec války a rozšíření osobní automobilové dopravy přispěly k opětovnému vydávání úvěrových karet.

2.4.3 First supper – první večeře

Frank McNamara byl ředitelem úvěrové společnosti Hamilton Credit Corporation, ta ovšem nebyla moc úspěšná. Jednou, když byl se svými obchodními partnery na večeři, si zapomněl peněženku v druhém saku. Nabídku, že může zaplatit příště, protože byl častým hostem, odmítl. Zavolal své ženě a ta mu donesla peníze. Tato nepříjemná zkušenost ho vedla k myšlence, proč by měli být lidé omezováni hotovostí. Proč neudělat nějakou kartu, kterou by přijali kdekoli, a která by sloužila jako záruka, že majitel je solventní. Diners Club, kterého byl členem, začal tedy vydávat členům úvěrové karty pro placení v restauracích, které měly s klubem uzavřenou smlouvu. Klub ručil za závazky a proplácel předložené účty. Jednou za měsíc poslal klub výpis transakcí, které členové uhradili. Smluvním partnerům se zvýšily tržby a nehrozilo nezaplacení, proto byl zaveden poplatek z částky prodeje hrazený vydavateli. Poplatek se pohyboval v mezích 5-7%. Majitel karty platil také, a to za vedení a správu karty, 5 dolarů ročně viz Juřík (2003). Malou papírovou kartičku – Diners Club Identification Card Obr.2.3 drželo 200 podnikatelů a obchodníků, které McNamara a jeho společník Schneider znali osobně. Kartu ze začátku přijímalo 27 restaurací a 2 hotely. Začátky nebyly nijak slavné, v únoru 1950 byl obrat 2000 dolarů a pouhých 140 dolarů byl zisk viz Juřík (2006). Myšlenka byla ovšem správná.

Obr. 2.3. Vzor karty Diners Club

Zdroj: JUŘÍK, P. *Encyklopedie platebních karet*

V březnu už vzrostl obrat několikanásobně a společnost potřebovala další kapitál. Minoritní společník a majitel obchodního domu Bloomingdale's Alfred Bloomingdale byl

ochoten kapitál poskytnout výměnou za větší podíl v Diners Club. Bloomingdale založil podobnou kartu Dine and Sign v Los Angeles, kterou přijímalo již 25 restaurací, a měl obrát 150 000 dolarů. Bloomingdale a McNamara se dohodli na spojení obou firem. Vznikla tak první celostátní Charge Card v USA, kterou se dalo platit od Atlantského oceánu k Pacifiku. Úspěch byl obrovský. New York, Los Angeles, Boston a Miami, více než 1000 restaurací, 200 autopůjčoven - celkový obrát 6,2 milionu a zisk 61 222 dolarů. Počet klientů přesahoval 30 000. McNamara prodal svůj podíl za 250 000 dolarů Schneiderovi a Bloomingdalovi a opustil v roce 1952 tento druh podnikání viz Juřík (2006). V roce 1953 se karta stala mezinárodní, začala platit v Kanadě. Obliba rostla zejména u zákazníků, kteří hodně cestovali, protože vozit u sebe hotovost bylo rozhodně více nebezpečné než karta z tvrdého papíru. Diners Club začal kupovat konkurenční společnosti a otevírat pobočky po celých Spojených státech. Vstup na další zahraniční trhy byl z nedostatku kapitálu uskutečňován přes franšízy. Centrála ztrácela vliv, ale stále měla 25% podíl na poplatcích viz Juřík (2006). Boj kot některých společností a asociací byl pouze krátký a marný boj proti rostoucí oblíbě placení kartou.

2.4.4 Velké změny

Rok 1958 znamenal velké změny na trhu platebních karet. Hotelový řetězec Hilton, American Express a kreditní banka BankAmericard vstoupily na trh právě v roce 1958. Vládce trhu s cestovními šeky American Express zvažoval zavedení karet už na počátku 50. let, aby tak mohl rozšířit služby pro své zákazníky. První karta American Express byla papírová, ale po úspěchu a hlavně kvůli strachu z padělání se o rok později začala vydávat plastová karta s vyraženými údaji. Poplatek byl stanoven na 6 dolarů ročně, o dolar víc než Diners Club, aby se zdůraznilo prestižní postavení. Poplatky pro smluvní obchodníky však byly nižší, pouhé 3-4%. Úspěch byl obrovský, ale s velkým počtem karet začal být projekt ztrátový. American Express změnila politiku, zpřísnila vydávání karet a zvýšila tlak na neplatiče. Zisk přinesly už v roce 1962 viz Juřík (2006).

Hilton Hotel Corporation, hotelový kolos si zaregistroval Charge Card s francouzským názvem Carte Blanche. V roce 1965 byla Carte Blanche prodána First National City Bank of New York, dnes Citibank. Ta začala vydávat kartu Everything. Samostatný provoz a prodej akcií společnosti Avco Corporation vedl k úspěchu. V 70. letech začal Citibank vydávat místo Everything Card karty VISA viz Juřík (2003).

Diners Club se snažil rozšiřovat svou spolupráci s bankami a v roce 1965 se stalo Československo první zemí sovětského bloku, kde bylo možné platit kartou Diners Club.

Karta Diners Club byla v roce 1967 akceptována ve 130 zemích na celém světě viz Juřík (2003).

2.4.5 Fresno

Tiché a malé kalifornské městečko se zapsalo do dějin platebních karet velkým písmem. Projekt americké Bank of America z roku 1958 nazvaný BankAmericard, se rozhodli vyzkoušet právě ve Fresnu. Byly dva základní důvody proč právě Fresno. 45% obyvatel využívalo služeb Bank of America a Fresno bylo tak malé a odlehlé, že případný neúspěch by měl na banku minimální vliv.

Obyvatelům byly nabídnuty dvě plastové karty:

- 1) White Card, která měla limit stanovený na 300 dolarů a jednorázově se s ní dalo platit bez ověření u banky do výše 50 dolarů.
- 2) Gold Card, která měla limit nastavený na hranici 500 dolarů a jednorázovou neověřovanou platbu na 100 dolarů

Obchodníkům ve Fresnu se zvýšil obrát, odpadly jim starosti s vlastními věrnostními kartami. Bance platili provizi ve výši 6% z tržeb a 25 dolarů ročně za pronájem sprinterů viz Juřík (2006).

Bank of America chtěla vydávat karty po celé Kalifornii až po vyhodnocení testovacího projektu ve Fresnu, ale konkurence ji donutila nabídnout kartu široké veřejnosti mnohem dříve. Tisíce až desetitisíce lidí v San Francisku a Sacramento získalo kartu a o něco později se karta dostala až do Los Angeles. Brzy bylo v oběhu více než 2 000 000 karet a akceptovalo je více jak 25 000 obchodníků, hotelů a restaurací po celé Kalifornii viz Juřík (2006).

2.4.6 Evropa

Velká Británie byla první země v Evropě, kde se koncem 19. století objevil první předchůdce platebních karet. V roce 1880 vydala společnost Provident Clothing Group první úvěrové poukázky, které bylo možno použít ve vybraných obchodech.

První kreditní karta v Evropě byla vydána také ve Velké Británii. Společnost Finders Service ji vydala v roce 1951. Konzervativní evropští bankéři se až koncem 60. let rozhodli, že karty jsou vhodným produktem pro jejich klienty. Velký „boom“ prožily karty ve Velké Británii, Francii a Švédsku viz Juřík (2003).

V 70. letech se celý svět zabýval čipovými kartami. Roland Moreno, francouzský novinář a zakladatel společnosti pro hledání a rozvíjení nápadů – Société International pour l'Innovation – Innovatron, si přihlásil patent na elektronický prsten, jenž může být použit

k nákupu v obchodech, vybavených speciálním snímačem viz Juřík (2006). Prsten mohl být nabit v pobočce banky a mohl tak zajistit bezpečný způsob placení. Bankéři však nebyli jeho vynálezem příliš nadšeni a navrhli, ať je pro tuto metodu použit formát karty. Otázku jak dostat tehdy ještě velký procesor do malé plastové karty vyřešili ve společnosti CII-Honywell Bull. Prvních sedm karet bylo vyrobeno v roce 1975 viz Juřík (2006). Francouzské banky se rozhodly používat tyto karty a zároveň vydaly specifikace pro čipové karty.

2.4.7 Karty na našem území

První platba kartou u nás proběhla mnohem dříve, než byla vůbec první karta u nás vydána. V roce 1968 proběhla platba kartou Dinners Club, která byla u nás akceptována již od roku 1965. Karty byly ovšem v držení cizinců, a proto je akceptovaly jediné instituce z oblasti cestovního ruchu.

První platební kartu na našem území vydala Živnostenská banka v roce 1988 jako dispoziční kartu k tuzexovému účtu. Po roce 1989 byla první bankou, která se stala členem mezinárodní společnosti a v roce 1991 vydala první VISA kartu. Síť bankomatů však chyběla. (www.penize.cz)

Jediný systém bankomatů u nás provozovala Česká spořitelna, byl založen na principu off-line, umožňoval tedy pouze výběr hotovosti. Na začátku 90. let vznikaly z podnětu ČNB v bankách jednotlivé útvary, které se zabývaly jednotným mezinárodním platebním systémem. Náklady na budování bankomatů, byly velmi vysoké, a proto se jejich síť rozrůstala velmi pomalu Tab. 2.1 a Graf 2.1.

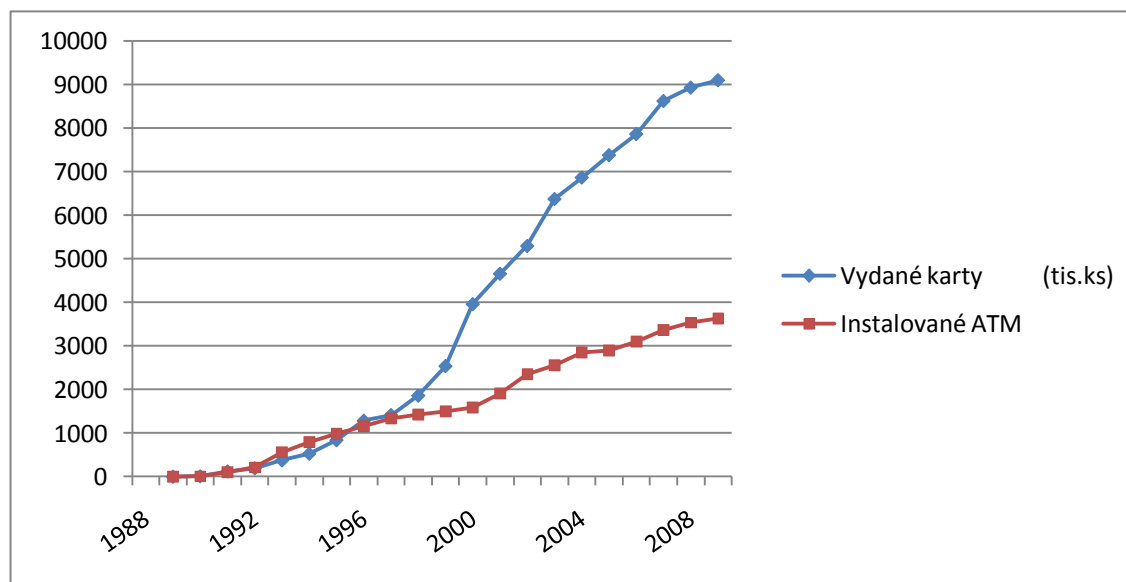
Některé banky chtěly převzít od Čedoku obchodníky VISA a MasterCard, ale chyběla jim technická vybavenost. Pouze Komerční banka a Živnostenská banka byly připraveny. KB převzala obchodníky MasterCard a Živnobanka obchodníky VISA a Dinners Club. Pomalý rozvoj byl způsoben vysokými prvotními náklady a neochotou obchodníků akceptovat karty, které lidé nevlastnili, a lidé zase nechtěli karty, když s nimi nemohli u obchodníků platit. Dnes již je situace jiná, je vydáno přes 9 mil. karet viz Tab. 2.1 a většina obrátu je realizována v Hypermarketech.

Tab. 2.1 Vývoj vydaných karet a instalovaných ATM v ČR

rok	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09
Vydané karty (tis. ks)	0	1	10	121	193	375	528	839	1285	1415	1861	2539	3961	4659	5296	6374	6867	7380	7865	8623	8931	9054
Instalované ATM	0	3	7	100	214	564	795	979	1156	1337	1424	1502	1589	1909	2350	2557	2850	2892	3096	3363	3534	3679

Zdroj: SBK

Graf 2.1 Vývoj vydaných karet a instalovaných ATM v ČR

Zdroj: SBK

2.4.8 Magnetický proužek a první bankomaty

Vynález magnetického záznamu je datován do stejného období jako vznik úvěrových známek. Ale až firma IBM vyvinula technologii záznamu na magnetický proužek, který se dal použít na kartu. Jednoduchý způsob identifikace, který se dal dobře využít při plánování automatizace bankovních poboček a pro komunikaci s prvními bankomaty. Na jednoduchost padělání a zneužití upozorňovala Citibank, která ovšem vyvíjela svůj vlastní, ale velmi nákladný záznam dat na kartu. Magnetický proužek měl úspěch pro svou jednoduchost a nízké náklady. Do konce roku 1973 bylo již 85% karet vybaveno magnetickým proužkem viz Juřík (2006).

Bankomat. Vynález, o který se přetahují Spojené státy americké a Velká Británie. Je jedno, kdo bankomat vymyslel, obdivuhodné ale je, že to dokázali v době bez mikroprocesorů a jemné elektrotechniky. Zatímco americké bankomaty, byly vyvíjeny k použití magnetických proužků, ty britské používaly děrné štítky a PIN. To ovšem nebylo příliš bezpečné, protože prolomit šifrovací algoritmus nebylo nijak složité a padělky se šířily stejně rychle jako nové karty. Zajímavostí je bankomat, který byl zakoupen z Británie do Švýcarska. Tento, s velkou slávou zakoupený a do provozu uvedený bankomat, vyplácel peníze vždy, když kolem něj projela tramvaj. Tato zkušenost vedla k zakoupení jiného, tedy amerického bankomatu na magnetické proužky. Především Francie a Švédsko se staly později státy s největší koncentrací bankomatů v Evropě.

Ale bankomat nesloužil jen jako stroj na vyplácení peněz. Už tehdy byl vyvíjen za účelem nahradit rutinní práci pokladního. Americké bankomaty uměly nejen vyplácet peníze, dokázaly vám říci zůstatek na účtu, provést převod mezi vašimi dvěma účty a dokonce i přijímat vklady. První bankomaty nebyly spolehlivé, ale banky, kartové společnosti a firmy viděly velký potenciál a budoucnost, kterou se budou bankomaty ubírat. Bankomaty byly zdokonalovány ze dne na den. Rostoucí obliba a spolehlivost vedla k růstu transakcí a k myšlence vzniku velkých zúčtovacích (clearingových) center.

Platební terminály byly odpovědí na rostoucí počet vydaných platebních karet. S počtem karet rostlo i množství papírových dokladů, které bylo třeba vyplnit a poslat do banky nebo transakce, které bylo třeba telefonicky ověřit. Proto byly ve druhé polovině 70. let testovány první platební terminály zjednodušující platební styk. První terminály byly velmi prosté, na klávesnici se zadaly údaje jako číslo karty či placená částka a samotná autorizace platby byla provedena vytočením telefonního čísla. Druhá generace již uměla z magnetického proužku

získávat data o limitu či časové platnosti karty. Dokonce byl již v platebním terminálu uložen seznam zablokovaných karet (on-line), z počátku se přenos dat do banky prováděl jednou týdně, později denně, a to nejprve pomocí disket, s postupem času se začaly využívat telefonní a datové linky. Dnes je tento přenos okamžitý. Společnost VISA jako první zavedla elektronický platební terminál, který se okamžitě spojoval s autorizačním centrem v roce 1979. Tento prototyp byl velmi drahý a bylo logické, že obchodníci nebudou kupovat takový terminál pro každou společnost. Univerzální platební terminál byl tedy jen otázkou času, kdy se největší společnosti dohodnou. Třetí generace, která se zaváděla od konce 90. let, již uměla pracovat s více aplikacemi současně. Dnešní platební terminály, již musejí splňovat vysoké bezpečnostní požadavky. Jejich šifrování musí zvládat bezpečný přenos dat pomocí GSM, GPRS nebo Bluetooth.

2.4.9 Chytré karty současnosti

Francie se stala rodištěm dnešních chytrých karet. Původním nápadem byl elektronický prsten, který mohl být „nabit“ hotovostí v bance a následně použit k bezpečnému zaplacení. Americké společnosti Eurocard, VISA a MasterCard pozorně sledovaly, co se děje ve Francii. MasterCard uzavřel smlouvy o provedení testovacího projektu ve Spojených státech se společnostmi Bull a japonskou Casio Microcard. VISA se rozhodla zajít ještě dál a ohlásila projekt Super Smart Card, což měla být čipová karta s miniaturním displejem a klávesnicí. Tyto kroky dokázaly, že čipové karty zvyšují bezpečnost a ochranu karet proti zneužití.

Úplně první čipovou kartu, která byla vyrobena podle standartu EMV (Europay, MasterCard, VISA) zavedly britské banky v roce 1997. 13 různých bank vydalo celkem 1 150 000 karet MasterCard i VISA, na kterých si mohly nastavit vlastní parametry viz Juřík (2006). Velkým problémem se stal PIN kód. Britové nebyli zvyklí jej používat, a tak se banky rozhodly jej nezavádět. Banky sice dosáhly zamezení vzniku padělků karet, ale nikoli jejich zneužití při krádeži. Projekt měl původně trvat jen dva roky. Díky vynikajícím výsledkům a po zavedení PIN kódu, se rozhodly banky pokračovat a nahradit magnetické karty čipovými.

V roce 1998 vydaly největší kartové společnosti časový harmonogram, podle kterého se postupně vymění všechny magnetické karty za čipové. Nejdůležitější součástí byl přesun odpovědnosti za zneužití karty z klienta na banku.

Dnešní platební karty, ještě zdaleka neřekly poslední slovo. Vývoj v oblasti mikrotechnologií se posouvá každým dnem. Spojení různých karet (zdravotní, platební,

identifikační atd.) není vzdálená budoucnost. Již dnes je kapacita čipů v kartách nevyužita a je možné přidávat další aplikace.

3. Srovnání podmínek nabízených karet pro právnické osoby mezi vybranými bankami

V úvodu kapitoly jsou představeny čtyři banky, na jejichž nabídky platebních karet pro právnické osoby bude provedena analýza. Dále jsou v kapitole uvedeny dvě metody porovnání, které budou použity při této analýze.

Hodnocená kritéria jsou zveřejněna v sazebnících jednotlivých bank. Sazebník Raiffeisenbank je účinný od 1. 7. 2009, sazebníky Unicredit Bank a Komerční banky jsou platné od 1. 4. 2010 a sazebník ČSOB platí od 1. 2. 2010.

Vznikla 5. listopadu 2007 sloučením HVB Bank Czech Republic a.s. a Živnostenské banky, a.s. (nejstarší finanční instituce na našem území, založena r. 1868). Novodobá historie UniCredit Group je spojena se sloučením devíti velkých italských bank a s následnou integrací s německou skupinou HVB a italskou bankou Capitalia. Akvizicí polské Bank Pekao začala v roce 1999 expanze skupiny (tehdy pod jménem UniCredito Italiano) do regionu střední a východní Evropy.

V roce 2005 se UniCredit spojila s německou skupinou HVB. Ta sama vznikla v roce 1998 sloučením dvou bavorských bank: Bayerische Vereinsbank a Bayerische Hypotheken-und Wechsel-Bank, což z HVB udělalo banku významnou v celoevropském měřítku. Unicredit Bank je členem významné evropské bankovní skupiny Unicredit Group, jejíž historie sahá až do roku 1473. (www.unicredit.cz)

Na českém trhu působí od roku 1993, poskytuje služby v oblastech soukromých financí i podnikové klientele v síti více než 100 poboček po celé zemi. V roce 2008 byl dokončen integrační proces s eBankou.

Majoritním akcionářem je s 51 procenty rakouská finanční instituce Raiffeisen International Bank Holding AG. Dalšími akcionáři banky jsou Raiffeisenlandesbank Niederösterreich – Wien AG s 24 procenty a RB Prag-Beteiligungs GmbH, která drží 25 procent. Na 17 trzích střední a východní Evropy obsluhuje Raiffeisen International 15 milionů klientů na 3200 obchodních místech. (www.rb.cz)

Vznikla v roce 1990 vyčleněním z bývalé Státní banky československé a dnes je jednou z největších bank na našem území a nabídka jejich produktů je velmi univerzální. Klienty obsluhuje ve více než 350 pobočkách a více než 600 bankomatech v celé České republice

Od roku 2001 je součástí mezinárodní bankovní skupiny Sociétés Générale, která byla založena v roce 1864 jako společnost s ručením omezeným. V roce 1945 došlo k jejímu znárodnění a SG se stala institucí plně vlastněnou státem. V letech 1945 až 1987 Sociétés Générale pokračovala v expanzi jak ve Francii, tak i mimo ni. V roce 1987 byla banka opět zprivatizována. Na českém trhu byla Sociétés Générale přítomna již od roku 1982 a zaměřovala se zejména na investiční bankovnictví a na obsluhu největších podniků. (www.kb.cz)

Působí jako univerzální banka v České republice. ČSOB byla založena státem v roce 1964 jako banka pro poskytování služeb v oblasti financování zahraničního obchodu a volnoměnových operací

V červnu 1999 byla privatizována – jejím majoritním vlastníkem se stala belgická KBC Bank, která je součástí skupiny KBC Group NV, vzniklé v roce 1998 sloučením aktivit pojišťovny ABB a bankovních skupin Kredietbank a CERA Bank. Bankovní aktivity v rámci skupiny KBC zajišťuje KBC Bank NV, pojišťovnictvím se zabývá KBC Verzekeringen a správou majetku KBC Asset Management NV. (www.csob.cz)

3.1 Metodika porovnání

Při porovnání platebních karet jsou zvoleným kritériím přiřazeny váhy podle jejich důležitosti. Protože jsou zvolenými kritérii absolutní částky, procenta i dny, jsou použity dvě metody stanovení vah pro větší přesnost výsledného hodnocení.

1. Metoda párového srovnání, tzv. Fullеровu metoda. Jejím principem je porovnání vždy dvou kritérii. Z každé dvojice se určí to důležitější. Srovnáním každého páru kritérií

z celkového počtu kritérií k získáme celkový počet srovnání N tedy

$$N = \binom{k}{2} = \frac{k \cdot (k-1) \cdot (k-2)!}{2! \cdot (k-2)!} = \frac{k \cdot (k-1)}{2} \quad (3.1.).$$

Symbolem n_i označíme počet

zvýraznění jednotlivých kritérií i . Váhu jednotlivých kritérií v_i pak získáme ze vztahu

$$v_i = \frac{n_i}{\sum_{i=1}^k n_i} = \frac{n_i}{N} \quad (3.2.).$$

2. Saatyho metoda, která patří k nejpoužívanějším metodám při stanovování vah. Opět porovnáváme dvě kritéria, ale hodnotí se podle tzv. Saatyho matice. Pro diagonální prvky platí $s_{ij}=1$ a pro inverzní $s_{ij} = \frac{1}{s_{ji}}$.

$$s_{ij} = \begin{cases} 1 - i \text{ a } j \text{ jsou rovnocenné} \\ 3 - i \text{ je slabě preferováno před } j \\ 5 - i \text{ je silně preferováno před } j \\ 7 - i \text{ je velmi silně preferováno před } j \\ 9 - i \text{ je absolutně nadřazeno } j \end{cases}$$

Hodnoty 2;4;6;8 jsou ponechány pro jemnější rozdělení. Dále pro každé i spočítáme

hodnoty $s_i = \prod_{j=1}^k s_{ij}$ (3.3.) a $R_i = s_i^{\frac{1}{k}}$ (3.4.), kde k je počet kritérií a i jsou

jednotlivá kritéria. Váhu kritéria v_i vypočítáme ze vztahu $v_i = \frac{R_i}{\sum_{i=1}^k R_i}$ (3.5.).

Jednotlivým kritériím jsou přiřazeny body 1-10. Nejvýhodnější hodnota kritéria byla ohodnocena 10 body a ostatním kritériím byla bodová hodnota přiznána v poměru k nejvýhodnějšímu kritériu. Bodová hodnota jednotlivých kritérií byla vynásobena váhou každého kritéria. Celkový součet dosažených bodů ve výsledku udává pořadí jednotlivých platebních karet.

3.2 Kreditní karty

Kreditní karta je velmi výhodný nástroj pro krátkodobé řízení firemních financí. Jedná se o kombinaci platební karty a úvěru, nejčastěji se jedná o revolvingový úvěr. Při správném načasování a využívání bezúročného období jsou vypůjčené peníze prakticky zadarmo. Úroky samotné jsou však poměrně vysoké, roční sazba se pohybuje kolem 20% a průměrná měsíční

sazba od 1,5% do 2,5%. Úvěr se splácí v pravidelných splátkách, jejichž minimální výši si stanoví banka. Splátka vyšší než minimální, či jednorázové splacení úvěru je možné.

Samotná nabídka kreditních karet pro podnikatele a právnické osoby není příliš široká. Banky raději poskytují provozní úvěry. Přesto jsou v nabídce čtyř vybraných bank kreditní karty, které jsou určeny pro podnikatele a právnické osoby. Hodnocené údaje jsou tabulkově dány a zveřejněny v sazebnících jednotlivých bank. 8 vybraných kritérií reprezentuje nejdůležitější body, které ovlivňují klienty bank z řad podnikatelů v tom jakou kreditní kartu, a od které banky zvolit. Určitým vodítkem je určitě i fakt, u které banky má podnikatel běžný účet. Osobní preference ale nehrají roli při objektivním stanovení nejvýhodnějších podmínek nabízených kreditních karet. Finanční potřeba se projevuje v minimálním a maximálním úvěrovém limitu. Cena poskytnutých peněz se promítá v úrokových sazbách. Měsíční sazba má vliv na měsíční splátky a roční nám umožňuje dobrý přehled o celkových úrocích. Správní a administrativní poplatky mohou hrát roli snad jen u malých podniků, pro které je každá koruna zaplacená navíc zbytečným výdajem. Naopak velikost minimální splátky je snad nejdůležitějším kritériem pro rozhodování, protože podnikatelům ukládá povinnost platit. Bezúročné období je určitě zajímavé pro určení správného načasování splátky, ale vzhledem k tomu že všechny banky nabízejí shodně až 45 dní, nebude mít příliš velký vliv na to, která kreditní karta je nabízena za výhodnějších podmínek. Data jsou pro přehlednost seřazena v tabulce 3.1. Částky jsou uvedeny v českých korunách.

Tab. 3.1. Tabulka hodnot kritérií pro kreditní karty

	Raiffeisenbank		Unicredit Bank		Komerční banka	ČSOB	
	VISA Classic	VISA Gold	VISA Classic	VISA Gold	MasterCard	MasteCard Bussines	MasterCard Gold
Minimální úvěrový limit - týdenní	30 000,-	30 000,-	10 000,-	10 000,-	20 000,-	20 000,-	150 000,-
Maximální úvěrový limit - týdenní	150 000,-	500 000,-	180 000,-	250 000,-	200 000,-	500 000,-	500 000,-
Úroková sazba – měsíční	1,89%	1,89%	1,95%	1,33%	1,32%	1,60%	1,60%
Úroková sazba - roční	22,68%	22,68%	23,40%	15,96%	17,00%	19,20%	19,20%
Roční poplatek za kartu	0,-	0,-	0,-	1500,-	700,-	0,-	0,-
Měsíční poplatek za úvěrový účet	35,-	120,-	40,-	120,-	20,-	0,-	0,-
Minimální měsíční splátka	5% z dlužné částky	5% z dlužné částky	5% z dlužné částky	5% z dlužné částky	10% z dlužné částky	5% z dlužné částky	5% z dlužné částky
Bezúročné období	až 45 dní	až 45 dní	až 45 dní	až 45 dní	až 45 dní	až 45 dní	až 45 dní

Zdroj: sazebníky RB, Unicredit Bank, KB a ČSOB

Fullerova metoda

Pro přehlednost je sestaven Fullerův trojúhelník viz Tab. 3.2.. Červeně zvýrazněné číslo kritéria je označení pro významnější kritérium. Váhy jednotlivých kritérií jsou vypočítány v Tab. 3.3..

Tab. 3.2. Fullerův trojúhelník pro kreditní karty

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
	2	2	2	2	2	2
	3	4	5	6	7	8
		3	3	3	3	3
		4	5	6	7	8
			4	4	4	4
			5	6	7	8
				5	5	5
				6	7	8
					6	6
					7	8
						7
						8

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 3.3. Váhy jednotlivých kritérií podle Fullerovy metody pro kreditní karty

i	n_i	$v_i = \frac{n_i}{N}$
1	4	0,14
2	5	0,18
3	5	0,18
4	4	0,14
5	1	0,04
6	3	0,11
7	6	0,21
8	0	0
Σ	28	1

Zdroj: vlastní výpočet

$$\text{Celkový počet srovnání } N = \binom{k}{2} = \binom{8}{2} = 28$$

Saatyho metoda

Sestavená Saatyho matice viz Tab. 3.4. je přehledným uspořádáním pro výpočet vah jednotlivých kritérií.

Tab. 3.4. Saatyho matice pro kreditní karty

	k_1	k_2	k_3	k_4	k_5	k_6	k_7	k_8	$s_i = \prod_{j=1}^k s_{ij}$	$R_i = s_i^{\frac{1}{k}}$	$v_i = \frac{R_i}{\sum_{i=1}^k R_i}$
k_1	1	5	1/5	1/5	3	4	7	9	151,2	1,87	0,17
k_2	1/5	1	6	3	7	3	1/5	9	136,08	1,85	0,17
k_3	5	1/6	1	7	8	7	1/5	9	588	2,22	0,21
k_4	5	1/3	1/7	1	7	1/3	7	9	35	1,56	0,14
k_5	1/3	1/7	1/8	1/7	1	1/8	1/9	9	1/9408	0,32	0,03
k_6	1/4	1/3	1/7	3	8	1	1/5	9	18/35	0,92	0,08
k_7	1/7	5	5	1/7	9	5	1	9	206,63	1,94	0,19
k_8	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1/9	1	1/4782969	0,15	0,01
Σ										10,83	1

Zdroj: vlastní výpočet

Použitím dvou metod určení vah pro jednotlivá hodnotící kritéria jsme dostali podobné rozložení. Samotné váhy se sice liší, ale rozdíly nejsou nijak obrovské nebo zkreslující viz. Tab. 3.5.

Tab. 3.5. Váhy jednotlivých kritérií podle Saatyho a Fullerovy metody pro kreditní karty

i	$v_i = \frac{n_i}{N}$	$v_i = \frac{R_i}{\sum_{i=1}^k R_i}$
1	0,14	0,17
2	0,18	0,17
3	0,18	0,21
4	0,14	0,14
5	0,04	0,03
6	0,11	0,08
7	0,21	0,19
8	0	0,01
\sum	1	1

Zdroj: vlastní výpočet

3.3 Debetní karty

Snad nejpoužívanější nástroj platebního styku. Debetní karta se dnes vydává ke každému založenému účtu. Malá plastová kartička s čipem je skladnější než bankovky a mince. Každá karta se váže k účtu. Nabídka účtů je široká a stejně tak i nabídka samotných karet. Podle druhu účtu a k němu vydané karty je pro banky jednoduché rozčlenit klienty. Každá z vybraných bank nabízí čtyři různé debetní karty vázané k různým podnikatelským účtům. Pro malé podnikatele jsou to běžné účty s debetní kartou, k nimž se nevztahují žádné zvláštní služby. S prestižnějším účtem roste i prestiž samotné debetní karty. Stříbrné či zlaté karty k podnikatelským účtům jsou symbolem úspěchu.

Zvolená kritéria jsou opět zveřejněna v sazebnících jednotlivých bank a volně dostupná na internetových stránkách každé banky. Jednoznačné nejdůležitějším kritériem je limit pro platbu kartou a limit pro výběr hotovosti. Tyto limity jsou nastaveny bankou, ale všechny banky mají individuální přístup ke klientům a nabízejí nastavení limitů podle potřeb a možností a klienta. Podmínky pro zlaté karty se ovšem nikdy nebudou rovnat kartám obyčejným. Poplatek za správu kartu v sobě zahrnuje základní služby spojené s držbou a užíváním karty. S užíváním karty je spojeno několik operací. Ta nejčastější, samotná platba

není zpoplatněna, proto není pro hodnocení důležitá. Výběr hotovosti z bankomatu zpoplatněn je a je to velmi častý úkon. Každá banka tuto službu poskytuje za jinou cenu, proto je to velmi vhodné kritérium pro porovnání. Další služby jsou velmi individuální, ale tou nejčastější je poskytnutí cestovního pojištění pro držitele karty. Proto jsou podmínky poskytnutí základního pojištění zahrnuty jak kritérium pro porovnání.

Kritéria pro jednotlivé vybrané karty jsou pro přehlednost seřazena v Tab. 3.6., Tab. 3.7., Tab. 3.8. a Tab. 3.9. Částky jsou uvedeny v českých korunách.

Tab. 3.6. Tabulka hodnot kritérií pro debetní karty od Raiffeisenbank

	Raiffeisenbank			
	VISA/MasterCard			
	Electron/Maestro	Classic/Standart	Bussines/Bussines	Gold/ Gold
Limit pro platbu - týdenní	70 000,-	150 000,-	300 000,-	500 000,-
Limit pro výběr hotovosti - týdenní	30 000,-	50 000,-	100 000,-	150 000,-
Správa karty – ročně	360,-	780,-	3 240,-	4 140,-
Vydání duplikátu karty	250,-	250,-	250,-	250,-
Výběr z bankomatu	9,90 (dva zdarma)	9,90 (dva zdarma)	9,90 (dva zdarma)	9,90 (dva zdarma)
Výběr z bankomatu jiné banky	39,90	39,90	39,90	39,90
Výběr z bankomatu v zahraničí	100,- + 0,5% z vybírané částky	100,- + 0,5% z vybírané částky	100,- + 0,5% z vybírané částky	100,- + 0,5% z vybírané částky
Cestovní pojištění - ročně	470,-	470,-	0,-	0,-

Zdroj: sazebník RB

Tab. 3.7. Tabulka hodnot kritérií pro debetní karty od Unicredit Bank

	Unicredit Bank			
	VISA/MasterCard			
	Professional/ -	Advantage/ Preference	Bussines/Bussines	Gold/ Gold
Limit pro platbu - denní	30 000,-	100 000,-	160 000,-	200 000,-
Limit pro výběr hotovosti - denní	10 000,-	40 000,-	80 000,-	100 000,-
Správa karty – ročně	290,-	990,-	2 500,-	3 500,-
Vydání duplikátu karty	200,-	200,-	200,-	200,-
Výběr z bankomatu	5,-	5,-	5,-	5,-
Výběr z bankomatu jiné banky	30,-	30,-	30,-	30,-
Výběr z bankomatu v zahraničí	100,- + 0,5% z vybírané částky	100,- + 0,5% z vybírané částky	100,- + 0,5% z vybírané částky	100,- + 0,5% z vybírané částky
Cestovní pojištění - ročně	0,-	0,-	0,-	0,-

Zdroj: sazebník Unicredit Bank

Tab. 3.8. Tabulka hodnot kritérií pro debetní karty od Komerční banky

	Komerční banka			
	VISA/MasterCard			
	Electron/ Maestro	Prestige/ Prestige	Bussines/ Bussines	Gold/ Gold
Limit pro platbu – týdenní	60 000,-	100 000,-	200 000,-	300 000,-
Limit pro výběr hotovosti - týdenní	30 000,-	50 000,-	50 000,-	75 000,-
Správa karty – ročně	200,-	990,-	2 500,-	4 000,-
Vydání duplikátu karty	130,-	250,-	250,-	250,-
Výběr z bankomatu	5,- (jeden zdarma)	0,-	0,-	0,-
Výběr z bankomatu jiné banky	35,-	35,-	35,-	35,-
Výběr z bankomatu v zahraničí	1% z vybírané částky, min. 100,-	1% z vybírané částky, min. 100,-	1% z vybírané částky, min. 100,-	1% z vybírané částky, min. 100,-
Cestovní pojištění - ročně	ne	0,-	0,-	0,-

Zdroj: sazebník KB

Tab. 3.9. Tabulka hodnot kritérií pro debetní karty od ČSOB

	ČSOB			
	VISA/MasterCard			
	Electron/ -	Classic/ Standart	Bussines/ Bussines	Gold/ Gold
Limit pro platbu – týdenní	15 000,-	15 000,-	30 000,-	150 000,-
Limit pro výběr hotovosti - týdenní	15 000,-	15 000,-	30 000,-	150 000,-
Správa karty – ročně	240,-	540,-	2 400,-	4 200,-
Vydání duplikátu karty	250,-	250,-	250,-	250,-
Výběr z bankomatu	6,-	6,-	6,-	6,-
Výběr z bankomatu jiné banky	30,-	30,-	30,-	30,-
Výběr z bankomatu v zahraničí	80,- + 0,5% z vybírané částky	80,- + 0,5% z vybírané částky	80,- + 0,5% z vybírané částky	80,- + 0,5% z vybírané částky
Cestovní pojištění - ročně	300,-	300,-	0,-	0,-

Zdroj: sazebník ČSOB

Pro určení významnosti jednotlivých kritérií jsou opět použity dvě metody. Fullerův trojúhelník pro debetní karty viz. Tab. 3.10. jasně znázorňuje významnost jednotlivých kritérií. V Tab. 3.11. jsou vypočítány váhy jednotlivých kritérií. Kritéria limit pro platbu a limit pro výběr hotovosti jsou jasně nejvýznamnější.

Tab. 3.10. Fullerův trojúhelník pro debetní karty

1	1	1	1	1	1	1
2	3	4	5	6	7	8
	2	2	2	2	2	2
	3	4	5	6	7	8
		3	3	3	3	3
		4	5	6	7	8
			4	4	4	4
			5	6	7	8
				5	5	5
				6	7	8
					6	6
					7	8
						7
						8

Zdroj: vlastní výpočet

i	n_i	$v_i = \frac{n_i}{N}$
1	7	0,25
2	6	0,21
3	3	0,11
4	3	0,11
5	0	0,00
6	3	0,11
7	2	0,07
8	4	0,14
Σ	28	1

Tab. 3.11. Váhy jednotlivých kritérií podle Fullerovy metody pro debetní karty

Zdroj: vlastní výpočet

$$\text{Celkový počet srovnání } N = \binom{k}{2} = \binom{8}{2} = 28$$

Saatyho matice viz. Tab. 3.12. nabízí porovnání s jemnějším rozlišením.

Tab. 3.12. Saatyho matice pro debetní karty

	k_1	k_2	k_3	k_4	k_5	k_6	k_7	k_8	$s_i = \prod_{j=1}^k s_{ij}$	$R_i = s_i^{\frac{1}{k}}$	$v_i = \frac{R_i}{\sum_{i=1}^k R_i}$
k_1	1	2	3	5	6	5	5	4	18 000	3,40	0,32
k_2	1/2	1	3	4	5	4	4	4	1 920	2,57	0,24
k_3	1/3	1/3	1	3	6	1/4	1/4	4	0,50	0,92	0,09
k_4	1/5	1/4	1/3	1	6	5	1/2	1/3	0,08	0,73	0,07
k_5	1/6	1/5	1/6	1/6	1	1/5	1/8	1/4	0,00	0,22	0,02
k_6	1/5	1/4	4	1/5	5	1	3	1/2	0,30	0,86	0,08
k_7	1/5	1/4	4	2	8	1/3	1	1/4	0,27	0,85	0,08
k_8	1/4	1/4	1/4	3	4	2	4	1	1,50	1,05	0,10
Σ										10,61	1

Zdroj: vlastní výpočet

Srovnání vah získaných dvěma způsoby viz Tab. 3.13. jednoznačně upřednostňuje první a druhé kritérium před ostatními. Limity pro platbu a pro výběr hotovosti jsou tedy nejvýznamnějšími kritérii.

Tab. 3.13. Váhy jednotlivých kritérií podle Saatyho a Fullerovy metody pro debetní karty

i	$v_i = \frac{n_i}{N}$	$v_i = \frac{R_i}{\sum_{i=1}^k R_i}$
1	0,25	0,32
2	0,21	0,24
3	0,11	0,09
4	0,11	0,07
5	0,00	0,02
6	0,11	0,08
7	0,07	0,08
8	0,14	0,10
Σ	1	1

Zdroj: vlastní výpočet

4. Zhodnocení dosažených výsledků

Na základě výsledků z předchozí kapitoly je přiřazeno jednotlivým kritériím bodové ohodnocení. Kritériu s nejvýhodnější hodnotou je přiřazeno 10 bodů. Body ostatních kritérií jsou přepočítány v poměru k nejvýhodnějšímu kritériu viz Tab. 4.1. a Tab. 4.3.. Takto získané bodové ohodnocení jednotlivých kritérií je vynásobeno váhou každého kritéria viz Tab. 3.5. a Tab. 3.13. a body jsou sečteny viz Tab. 4.2., Tab. 4.4., Tab. 4.5., Tab. 4.6. a Tab. 4.7.. Karta s nejvyšším počtem získaných bodů je nabízena za nejvýhodnějších podmínek ve srovnání s ostatními vybranými kartami.

Porovnáváná kritéria jsou zveřejněna v sazebnících jednotlivých bank. Banky si ovšem nechávají prostor pro individuální přístup ke klientům a úpravu některých kritérií, proto nemůžeme považovat dosažené výsledky za absolutně závazné. Jedná se spíše o orientační srovnání, které může pomoci v rozhodování.

4.1 Kreditní karty

Tab. 4.1. Bodovací tabulka kreditních karet

Kritérium	Raiffeisenbank		Unicredit Bank		Komerční banka	ČSOB	
	VISA Classic	VISA Gold	VISA Classic	VISA Gold	MasterCard	MasterCard Bussines	MasterCard Gold
1	2,00	2,00	0,67	0,67	1,33	1,33	10,00
2	3,00	10,00	3,60	5,00	4,00	10,00	10,00
3	6,98	6,98	6,77	9,92	10,00	8,25	8,25
4	7,04	7,04	6,82	10,00	9,39	8,31	8,31
5	10,00	10,00	10,00	1,00	4,67	10,00	10,00
6	5,71	1,67	5,00	1,67	8,00	10,00	10,00
7	10,00	10,00	10,00	10,00	5,00	10,00	10,00
8	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 4.2. Tabulka porovnání kreditních karet

Kritérium	Raiffeisenbank				Unicredit Bank				Komerční banka		ČSOB			
	VISA Classic		VISA Gold		VISA Classic		VISA Gold		MasterCard		MasterCard Bussines		MasterCard Gold	
	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty
1	0,28	0,34	0,28	0,34	0,09	0,11	0,09	0,11	0,19	0,23	0,19	0,23	1,40	1,70
2	0,54	0,51	1,80	1,70	0,65	0,61	0,90	0,85	0,72	0,68	1,80	1,70	1,80	1,70
3	1,26	1,47	1,26	1,47	1,22	1,42	1,79	2,08	1,80	2,10	1,49	1,73	1,49	1,73
4	0,99	0,99	0,99	0,99	0,95	0,95	1,40	1,40	1,31	1,31	1,16	1,16	1,16	1,16
5	0,40	0,30	0,40	0,30	0,40	0,30	0,04	0,03	0,19	0,14	0,40	0,30	0,40	0,30
6	0,63	0,46	0,18	0,13	0,55	0,40	0,18	0,13	0,88	0,64	1,10	0,80	1,10	0,80
7	2,10	1,90	2,10	1,90	2,10	1,90	2,10	1,90	1,05	0,95	2,10	1,90	2,10	1,90
8	0,00	0,05	0,00	0,05	0,00	0,05	0,00	0,05	0,00	0,05	0,00	0,05	0,00	0,05
Σ	6,19	6,01	7,01	6,88	5,96	5,75	6,50	6,56	6,14	6,10	8,24	7,87	9,45	9,35
Ø	6,10		6,94		5,86		6,53		6,12		8,05		9,40	

Zdroj: vlastní výpočet

Tabulka porovnávající jednotlivé karty přehledně zobrazuje jejich srovnání. Zatímco kreditní karty Raiffeisenbank, Unicredit Bank a Komerční bankou jsou nabízeny za porovnatelných podmínek, obě karty z nabídky ČSOB dosáhly výrazně vyššího ohodnocení. Je to dáno nejflexibilnějším rozpětím základních úvěrových limitů a prakticky nulovými náklady spojenými se správou karty a úvěrového účtu při průměrné výši úroků.

Raiffesenbanka dává možnost vybrat si ze dvou kreditních karet. Bonita klienta je určující, zda to bude karta základní nebo nadstandardní, stejné pravidlo je u všech bank. Podmínky pro poskytnutí jsou nejvyváženější a výrazně se liší pouze v základním úvěrovém rozpětí.

Unicredit Bank má v základní nabídce rovněž dvě kreditní karty, které jsou určené pro právnické osoby a podnikatele. Podmínky poskytnutí se nejvíce liší v horní hranici úvěru a velký rozdíl je v požadovaném úroku. Velmi nízká hodnota pro nadstandardní Gold kartu je velkým plusem a karta tak v očích klientů může na první pohled vypadat velmi výhodně.

Jediná kreditní karta nabízená Komerční bankou je nabízena na úrovni základních kreditních karet ostatních bank. Absence nadstandardní karty může být v očích klientů určitým handicapem.

Další kritéria jako je cestovní pojištění, pojištění proti krádeži či zneužití, možnost příspěvku na charitu při každé platbě atd. jsou nabízeny všemi bankami. Tyto kritéria jsou však bankou nabízena a upravována přímo podle preferencí klienta a banky si na tomto osobním přístupu velmi zakládají. Držitelé podnikatelských kreditních karet, zvláště těch nadstandardních jsou váženými klienty s osobním přístupem ze strany banky. Jejich přímé porovnání není proto možné provést předchozími metodami. Každý klient má své preference.

4.2 Debetní karty

Tab. 4.3. Bodovací tabulka debetních karet (první část)

Kritérium	Raiffeisenbank				Unicredit Bank			
	VISA/MasterCard				VISA/MasterCard			
	Electron/Maestro	Classic/ Standart	Bussines/ Bussines	Gold/Gold	Professional/ -	Advantage/ Preference	Bussines/ Bussines	Gold/ Gold
1	1,40	3,00	6,00	10,00	0,60	2,00	3,20	4,00
2	2,00	3,33	6,67	10,00	0,67	2,67	5,33	6,67
3	5,56	2,56	0,62	0,48	6,90	2,02	0,80	0,57
4	5,20	5,20	5,20	5,20	6,50	6,50	6,50	6,50
5	4,04	4,04	4,04	4,04	8,00	8,00	8,00	8,00
6	7,52	7,52	7,52	7,52	10,00	10,00	10,00	10,00
7	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00	8,00
8	3,19	3,19	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 4. 3. Bodovací tabulka debetních karet (druhá část)

Kritérium	Komerční banka				ČSOB			
	VISA/MasterCard				VISA/MasterCard			
	Electron/Maestro	Prestige/ Prestige	Bussines/Bussines	Gold/ Gold	Electron/ -	Classic/ Standart	Bussines/Bussines	Gold/ Gold
1	1,20	2,00	4,00	6,00	0,30	0,30	0,60	3,00
2	2,00	3,33	3,33	5,00	1,00	1,00	2,00	10,00
3	10,00	2,02	0,80	0,50	8,33	3,70	0,83	0,48
4	10,00	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20	5,20
5	8,00	10,00	10,00	10,00	6,67	6,67	6,67	6,67
6	8,57	8,57	8,57	8,57	10,00	10,00	10,00	10,00
7	7,00	7,00	7,00	7,00	10,00	10,00	10,00	10,00
8	0,00	10,00	10,00	10,00	5,00	5,00	10,00	10,00

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 4.4. Tabulka pro porovnání debetních karet od Raiffeisenbank

Kritérium	Raiffeisenbank							
	VISA/MasterCard							
	Electron/Maestro		Classic/ Standart		Bussines/Bussines		Gold/ Gold	
	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty
1	0,35	0,45	0,75	0,96	1,50	1,92	2,50	3,20
2	0,42	0,48	0,70	0,80	1,40	1,60	2,10	2,40
3	0,61	0,50	0,28	0,23	0,07	0,06	0,05	0,04
4	0,57	0,36	0,57	0,36	0,57	0,36	0,57	0,36
5	0,00	0,08	0,00	0,08	0,00	0,08	0,00	0,08
6	0,83	0,60	0,83	0,60	0,83	0,60	0,83	0,60
7	0,56	0,64	0,56	0,64	0,56	0,64	0,56	0,64
8	0,45	0,32	0,45	0,32	1,40	1,00	1,40	1,00
Σ	3,79	3,43	4,14	4,00	6,33	6,26	8,01	8,33
\emptyset	3,61		4,07		6,29		8,17	

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 4.5. Tabulka pro porovnání debetních karet od Unicredit Bank

Kritérium	Unicredit Bank							
	VISA/MasterCard							
	Professional/ -		Advantage/ Preference		Bussines/Bussines		Gold/ Gold	
	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty
1	0,15	0,19	0,50	0,64	0,80	1,02	1,00	1,28
2	0,14	0,16	0,56	0,64	1,12	1,28	1,40	1,60
3	0,76	0,62	0,22	0,18	0,09	0,07	0,06	0,05
4	0,72	0,46	0,72	0,46	0,72	0,46	0,72	0,46
5	0,00	0,16	0,00	0,16	0,00	0,16	0,00	0,16
6	1,10	0,80	1,10	0,80	1,10	0,80	1,10	0,80
7	0,56	0,64	0,56	0,64	0,56	0,64	0,56	0,64
8	1,40	1,00	1,40	1,00	1,40	1,00	1,40	1,00
Σ	4,82	4,03	5,06	4,52	5,78	5,43	6,24	5,99
\emptyset	4,43		4,79		5,61		6,11	

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 4.6. Tabulka pro porovnání debetních karet od Komerční banky

Kritérium	Komerční banka							
	VISA/MasterCard							
	Electron/Maestro		Prestige/ Prestige		Bussines/Bussines		Gold/ Gold	
	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty
1	0,30	0,38	0,50	0,64	1,00	1,28	1,50	1,92
2	0,42	0,48	0,70	0,80	0,70	0,80	1,05	1,20
3	1,10	0,90	0,22	0,18	0,09	0,07	0,06	0,05
4	1,10	0,70	0,57	0,36	0,57	0,36	0,57	0,36
5	0,00	0,16	0,00	0,20	0,00	0,20	0,00	0,10
6	0,94	0,69	0,94	0,69	0,94	0,69	0,94	0,69
7	0,49	0,56	0,49	0,56	0,49	0,56	0,49	0,56
8	0,00	0,00	1,40	1,00	1,40	1,00	1,40	1,00
Σ	4,35	3,87	4,83	4,43	5,19	4,96	6,01	5,88
\emptyset	4,11		4,63		5,08		5,94	

Zdroj: vlastní výpočet

Tab. 4.7. Tabulka pro porovnání debetních karet od ČSOB

Kritérium	ČSOB							
	VISA/MasterCard							
	Electron/ -		Classic/ Standart		Bussines/Bussines		Gold/ Gold	
	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty	Fuller	Saaty
1	0,08	0,10	0,08	0,10	0,15	0,19	0,75	0,96
2	0,21	0,24	0,21	0,24	0,42	0,48	2,10	2,40
3	0,92	0,75	0,41	0,33	0,09	0,08	0,05	0,04
4	0,57	0,36	0,57	0,36	0,57	0,36	0,57	0,36
5	0,00	0,13	0,00	0,13	0,00	0,13	0,00	0,13
6	1,10	0,80	1,10	0,80	1,10	0,80	1,10	0,80
7	0,70	0,80	0,70	0,80	0,70	0,80	0,70	0,80
8	0,70	0,50	0,70	0,50	1,40	1,00	1,40	1,00
Σ	4,27	3,68	3,76	3,27	4,43	3,84	6,67	6,50
\emptyset	3,98		3,52		4,14		6,59	

Zdroj: vlastní výpočet

Každá z vybraných bank nabízí ke svým podnikatelským účtům karty od dvou největších kartových společností a to VISA a MasterCard. V každé kategorii jsou nabízeny vždy dvě karty, od každé společnosti jedna. Unicredit Bank a ČSOB nenabízejí v základní kategorii debetní karty Maestro od MasterCard, ale pouze karty společnosti VISA.

Hodnoty prvních dvou kritérií, která jsou podle vah jednoznačně nejdůležitější, jsou ovšem pouze orientační. Dnes už každá banka nabízí osobní přístup ke klientům a individuální nastavení jako samozřejmost. Tyto předem stanovené limity slouží jako orientační hodnota, kolem které se bude individuální nastavení pohybovat. Pokud by se klientem požadovaný limit výrazně lišil od této hodnoty, zřejmě by mu byla nabídnuta karta z jiné kategorie. Ostatní kritéria jsou zvolena podle jejich frekvence a významu v běžném provozu. Platba kartou je u všech karet samozřejmě bezplatná, proto není zařazena jako kritérium. U cestovního pojištění je vybrána hodnota základní nabídky. Možnost přikoupit lepší pojištění je téměř u všech karet, ale cena se liší podle karty a pojištění. Každá banka poskytuje pojištění od jiné smluvní pojišťovny a pojistné podmínky se proto dost liší.

Všechny banky mají karty seřazeny vzestupně od základních po prestižní, což dokazuje logiku, že nejprestižnější karty jsou nabízeny za nejvýhodnějších podmínek a jejich držitelem se může stát pouze bonitní a vážený klient.

Raiffeisenbank ve své nabídce výrazně vybočuje u nejprestižnější zlaté karty, u které nabízí nejvyšší týdenní limity, čímž je určitě velmi lákavá. Základní cestovní pojištění je zahrnuto bezplatně u prestižních karet. Výběr z bankomatu je zpoplatněn nejvyšší částkou v porovnání s ostatními bankami, přesto se nejedná o vysokou částku a banka se to snaží kompenzovat dvěma výběry bez poplatku.

Unicredit Bank dosahuje zdánlivě průměrných výsledků, ale je nutné upozornit, že limity pro platbu i pro výběr hotovosti jsou uváděny jako denní, což je určitě velmi výhodné a pokud bychom tuto částku převedli na týdenní limit, byli by absolutně nejvyšší. Cestovní pojištění je nabízeno v základním balíčku služeb jako bezplatné. Kvalitnější pojištění je možno samozřejmě přikoupit.

Základní nabídka Komerční banky je, co se týče počtu dosažených bodů, nejvyrovnanější. Bezplatné výběry z bankomatu a pojištění jako součást nabízených služeb jsou největší výhodou nabízených karet. Základní karty ovšem mají kromě jednoho zpoplatněný výběr z bankomatu a nenabízejí možnost cestovního pojištění.

ČSOB nabízí rovněž čtyři druhy karet. Banka uvádí limity shodné pro obě kritéria s tím, že jejich přednastavení je pouze administrativní a konkrétní limit je vždy určen podle potřeb zákazníka. Z uvedených bank si ČSOB nechává větší prostor pro nastavení limitů, což někomu může vyhovovat, ale pro někoho to může být matoucí.

Jelikož je debetní karta spojena s vlastními financemi a je v drtivé většině používána k placení a výběru hotovosti, jsou zařazeny jako kritéria s nižší vahou i výběry hotovosti u cizích bank či v zahraničí. Poplatky za tyto služby se liší v řádu několika korun a nejsou tedy rozhodující. Správné poplatky jsou ovšem nedílnou součástí držby karty a jejich výše se liší s prestiží karty i bankou. Nižší poplatek je spojen s méně prestižní kartou, a i s nižšími výhodami. Poplatek za vydání duplikátu karty není jistě na pořadu každého dne, ale situace, kdy bude třeba jej zaplatit, může nastat zcela neočekávaně. Jeho výše není nijak závratná, nejlevnější duplikát karty vydá Komerční banka, jedná se ale o kartu neembosovanou, tedy méně výhodnou.

5. Závěr

Cílem práce byla analýza podmínek, za kterých jsou nabízeny platební karty pro právnické osoby a podnikatele.

V první části je stručně popsána všeobecná historie a vývoj platebních karet, které trvají už více než 130 let. Jsou zmíněny základní milníky jako kovové úvěrové mince, plechové a papíroví karty, vznik prvních imprinterů, či slavnou First supper (první večeře). Součástí kapitoly je i základní rozčlenění karet.

V další, praktické části jsou v úvodu představeny čtyři vybrané banky a dvě metody pro porovnání. Jednoduchá metoda Fullerova trojúhelníku je velmi rychlá a přehledná. Saatyho metoda je poněkud složitější, ale o to přesnější metodou pro porovnání. Kreditní i debetní karty jsou posuzovány samostatně. Všechna srovnávaná kritéria a následné výpočty vah kritérií jsou vždy pro přehlednost seřazeny do tabulek. Váhy získané oběma způsoby jsou vzájemně konfrontovány. Pro obě srovnávané skupiny karet jsou získané výsledky podobné. Získané váhy nejsou diametrálně rozdílné, upřednostňují stejná kritéria a výsledky si tedy neprotiřečí.

V poslední kapitole jsou získané váhy pro jednotlivá kritéria vynásobeny přidělenými body a takto získané bodové ohodnocení je výsledkem pro každou kartu. Ze získaných výsledků lze vyčíst, že český bankovní trh je nasycený. Podmínky, za které jsou jednotlivé karty u vybraných bank nabízeny, jsou podobné. Individuální přístup a osobní bankovníctví může přizpůsobit hodnocená kritéria jednotlivým požadavkům klienta. Přesto jsou vidět rozdíly. Unicredit Bank jako jediná z vybraných bank nabízí denní limity u debetních karet, a to není obvyklé. Nejvýrazněji se však liší zlatá debetní karta od Raiffeisenbank, která v průměru získala o dva body více než ostatní karty z této kategorie. Je to dáno nejvyšším nastavením základních limitů pro platbu a výběr hotovosti, což byla nejdůležitější kritéria podle obou použitých metod.

U kreditních karet jsou výsledky různorodější. Není překvapením, že velká banka může poskytnout velký úvěr. ČSOB nabízí kreditní karty pro podnikatele a právnické osoby za nejvýhodnějších podmínek. Ostatní banky poskytují kreditní karty za horších podmínek, Komerční banka má v nabídce dokonce jenom jednu průměrnou kartu.

Nabídka karet je tedy velmi vyrovnaná. Kromě ostatních individuálně preferovaných kritérií, o kterých byla zmínka v předchozích kapitolách, je určitě velmi důležitý i fakt, u které

banky je veden běžný podnikatelský účet. Každá banka se bude snažit svému klientovi poskytnout jím požadované služby za co nejvýhodnějších podmínek pro obě strany.

Seznam použité literatury

a) Knihy, příspěvky ve sborníku

DVOŘÁK, P. [i]*Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty.*[/i] 3. přepr. vyd. Praha: Linde, 2005. 681 s. ISBN 80-7201-141-3.

JUŘÍK, P. [i]*Encyklopedie platebních karet.*[/i] Praha: Grada, 1. vyd. 2003. 312 s. ISBN 80-247-0685-7.

JUŘÍK, P. [i]*Platební karty - Velká encyklopedie - 1870-2006.*[/i] 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 296 s. ISBN 80-247-1381-0.

MÁČE, M. [i]*Platební styk.*[/i] Praha: Grada, 1. vyd. 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5

POLOUČEK, S a kol. [i]*Bankovníctví.*[/i] 1. vyd. Praha: C.H.Beck: 2008. 716 s. ISBN 80-7179-462-7

b) Internetové zdroje

ČSOB, on-line: <http://www.csob.cz>

Finance.cz, on-line: <http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/platebni-karty/>

KALČEVOVÁ, J.: *Vícekritériální hodnocení variant*, podklady pro VŠE, on-line: <http://jana.kalcev.cz/vyuka/kestazeni/EKO422-Vahy.pdf>

Komerční banka, on-line: <http://www.kb.cz>

Měšec.cz, on-line: <http://www.mesec.cz/bankovni-ucty/platebni-karty/>

Peníze.cz, on-line: <http://www.penize.cz/15744-platebni-karty-a-jejich-druhy>

Peníze.cz, on-line: <http://www.penize.cz/16363-cedok-tuzex-a-cesky-karetni-boom>

Raiffeisenbank, on-line: <http://www.rb.cz>

SBK 2010: Souhrnné statistiky, on-line: http://statistiky.cardzone.cz/download/sbk_statistika_2009.pdf

UnicreditBank, on-line: <http://www.unicreditbank.cz>

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 7. 5. 2010

.....
Pavel Jandl

Adresa trvalého pobytu studenta:

Vizovice, Štěpská 951